

NATO Research and Technology Organization (RTO) Long Term Scientific Study on “Joint Operations 2030”

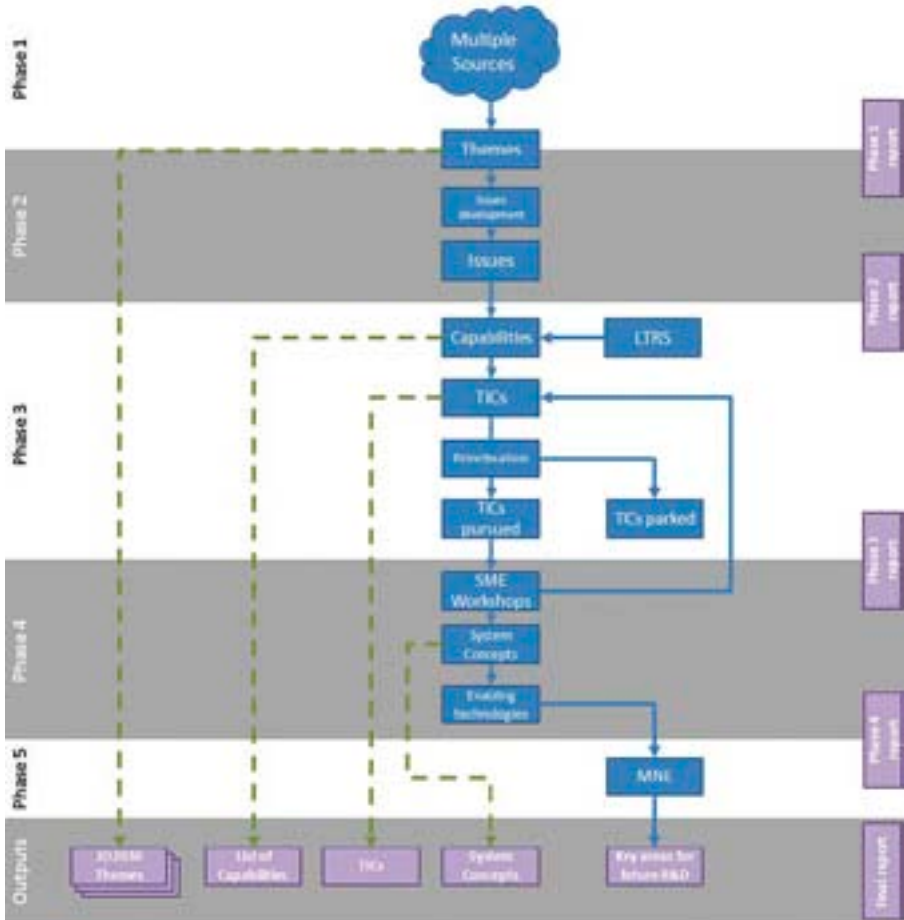

GEERT LEEMAN

Luitenant-kolonel Stafbrevethouder Geert Leeman is momenteel, na een studieperiode aan het *NATO Defense College* te Rome, tewerkgesteld bij het Departement Strategie, waar hij hoofd is van de Sectie *Strategic Plans*. Hij ontving voor zijn deelname aan de studie *Joint Operations 2030* in het kader van de *NATO Research and Technology Organization* de *NATO Scientific Achievement Award 2011*.

Traditionnellement, l'OTAN mène des recherches scientifiques de prospective suivant un cycle de 10 à 15 ans. En 2006, il fut décidé de réaliser une nouvelle étude relative aux Joint¹ Operations à l'horizon 2030. Le but de cette dernière était triple : déterminer l'impact du futur environnement de sécurité sur les opérations conjointes, identifier les capacités nécessaires pour intervenir efficacement dans un tel environnement opérationnel et, enfin, examiner quelles seraient les implications possibles des technologies mises en œuvre sur ces capacités futures. La Défense belge décida de participer à cette étude au vu de son intérêt dans le cadre de la réflexion sur les besoins capacitaires à venir, dans un contexte national et multilatéral.

De traditionele methodologie voor dergelijke langetermijnstudies bestaat erin een holistische analyse uit te voeren van de veiligheidsomgeving om op deze manier bepaalde trends te identificeren met militaire relevantie (zoals de wijziging van het klimaat, de demografische evolutie, de slinkende natuurlijke energievoorraden,...) en vervolgens via de ontwikkeling van specifieke scenario's

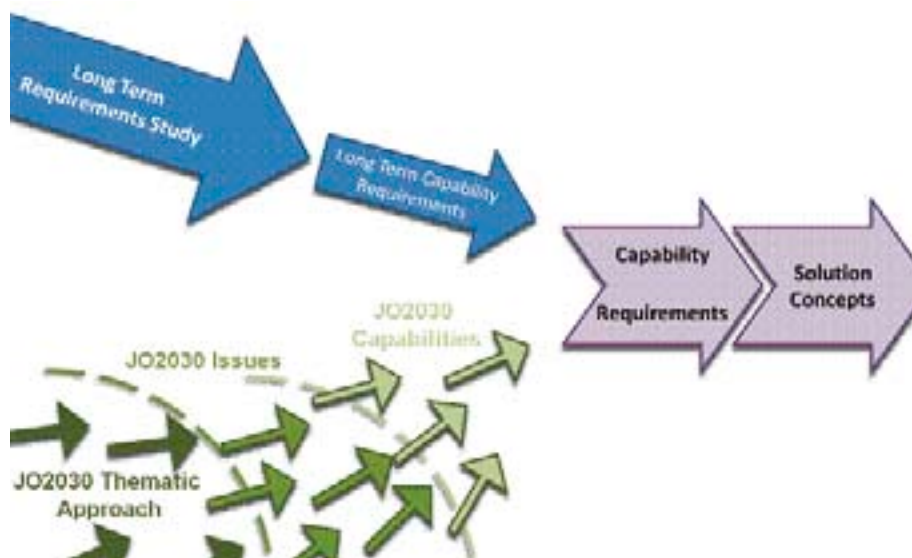

Stroom diagram van de studie met aanduiding van de verschillende fases en activiteiten

Dit leidde tot een derde output van de studie, zijnde een lijst met aandachtsgebieden voor verder wetenschappelijk onderzoek. Zo werd, onder andere, een behoefte vastgesteld aan bijkomend onderzoek op verschillende deelgebieden van de sociale wetenschappen, een betere uitbating van bestaande commerciële technologie, een beter inzicht in de grenzen en limieten van de menselijke cognitieve vaardigheden. Dit leidde tot een top vijf van meest wenselijke onderzoeksgebieden: computerwetenschappen, engineering, systeemwetenschappen⁴, management en formele wetenschappen.

In tegenstelling tot de tactische en operationele planning, waaraan traditioneel veel aandacht wordt besteed tijdens de bestaande vormingstrajecten, wordt

de langetermijnreflectie betreffende toekomstige behoeften aan capaciteiten veel minder sterk belicht. Nochtans betreft het hier een planningsdiscipline die een steeds belangrijker bijdrage levert tot een doeltreffende en doelmatige werking van Defensie. Tot de val van de Muur vond deze reflectie plaats in een eerder wel omljnd en stabiel referentiekader, dat sterk gedomineerd werd door wat toen de conventionele vijand werd genoemd. De evolutie en verruiming van dit referentiekader door het ontstaan van nieuwe bedreigingen, door het vervagen van de traditionele begrippen interne en externe veiligheid, door de nieuwe verantwoordelijkheden die aan Defensie werden toebedeeld ondanks een inkrimpend budget, door het hoge ritme van veranderingen en de toenemende onzekerheid, maken dat deze planningsdiscipline veel complexer is geworden. Tegelijk stellen we ook een toenemende bredere belangstelling in langetermijnplanning vast ondanks of eerder omwille van de toegenomen complexiteit. Via de deelname aan deze studie was het mogelijk de methodologische diversiteit te ontdekken die de verschillende landen hanteren voor hun nationale reflectie rond toekomstige capaciteiten en tevens optimalisatiemogelijkheden te identificeren voor het bestaande Belgische planningsproces. Vooral Nederland bleek hier ver te staan in de integratie van een brede waaier aan wetenschappelijke disciplines zoals psychologie en antropologie in zijn defensieplanning en bleek via TNO (Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek) reeds over een uitgebreide expertise te beschikken.

Figuur met de thematische benadering van de studie Joint Operations 2030

In deze context betekende de Belgische deelname aan de studie *Joint Operations 2030*, naast de inhoudelijke kennis die werd verworven, tevens een belangrijke meerwaarde voor de optimalisatie van het nationale planningsproces van capaciteiten.

Kernwoorden: capaciteit – defensieplanning – *joint operations*

-
- ^{1.} *Adjective used to describe activities, operations and organizations in which elements of at least two services participate (NATO AAP-6).*
 - ^{2.} *The effective implementation of a comprehensive approach requires all actors to contribute in a concerted effort, based on a shared sense of responsibility, openness and determination, taking into account their respective strengths, mandates and roles, as well as their decision-making autonomy (http://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_51633.htm).*
 - ^{3.} Wordle is een tool waarmee je zogenaamde woordenwolken kunt genereren van tekst die je daarvoor aanbiedt. Zulke wolken leggen meer de nadruk op woorden die vaker voorkomen in een stuk tekst.
 - ^{4.} Omwille van de toenemende complexiteit van onze samenleving en bijgevolg ook de toekomstige operationele inzetomgeving door een steeds frequentere en intensere interactie van verschillende open systemen (economisch, sociaal, technologisch,...) ontstaat een duidelijke behoefte aan nieuwe mogelijkheden om deze complexiteit in kaart te brengen en er doeltreffende besluitvorming (op alle niveaus) aan te kunnen koppelen.